

KÖNYVTÁRI NAPOK

1988. JÚNIUS

A DUNAKESZI VÁROSI KÖNYVTÁR KÖNYVHETI TÁJÉKOZTATÓJA

Ára: 8 Ft

„Engedjétek hozzám jönni a szavakat”

E cím akár az 1988. évi ünnepi könyvhét mottója is lehetne, hiszen a szó gondolatokat, értékeket, nemzetet megőrző erejére itt és most nagy szükség volna. Erről szól Sütő András „A lőtt lábú madár nyomában” című új könyvében. A „barangolás Nyelvünk Nagyfejedelemségében” tíz évvel ezelőtt kezdődött, amikor Sütő András az unokája kezét fogva elindult az anyanyelv ösvényén, hogy vándorútjukon bekalandozzák a szavak múltját, jelenét és jövőjét. „Azt gondoltam, hogy unokák s nagyszülők egymás szemé láttára fogják itt leélni az életüket. Nem így történt.” Ennek a keserű szerződésnek a foglalatja a könyv. Ehhez a témakörhöz kapcsolódik az

Aranka György erdélyi társaságai című kiadvány. Közismert, hogy a magyar felvilágosodás két ellentétes tendencia harcának közepette bontakozott ki: A bécsi udvar modernizáló törekvéseit örömmel üdvözölte volna a magyar értelmiség, ha ez nem járt volna együtt a németesítő szándékok erősödésével. Az is közismert, hogy a török kiűzése után nem került sor az ország teljes egyesítésére. Erdélyt külön kormánysszékkel irányították. Bécsből és saját országgyűlése volt. Ez a helyzet kulturális szempontból némi előnnyel is járt. Az 1791-es országgyűlésen vetődött fel, az egyik fontos erdélyi egyesület kérdése, ekkor hozták létre az ún. Kéziratkiadó Társaságot, melynek az volt a célja, hogy a magángyűjteményekben megtalálható történelmi dokumentumokat, feldolgozásokat felkutassa, és nyomtatásban kiadja.

Érett, jelentős verseskötettel jelentkezik Bella István. Az arcum vissza-kérem című könyvére három nagy téma jelenléte jellemző. Az első: az emberiség és benne a magyarság sorsáról, sorsának értelméről, lehetőségeiről és korlátairól való intenzív elmélkedés. A másik nagyobb témakör középpontjában a szerelem áll. Bella számára a lét igazi mélységeit — értelmét megvilágító — kinyilvánító szenvedély a szerelem, csaknem az emberiség, a természettel magát szembeállító, azzal újra meg újra azonosuló ember-lét szimbóluma. A harmadik nagy témakör a halálversek. Ezek a versek a magányos, kiszolgáltatott ember panaszai az önsorsát megalkotó, a mulandósággal saját maga megformált életét szembeállító dac motívumai. Ismertetőm végén ismét Sütő András gondolatait idézem, „... minden magyar egyetlen mondatot bár — írjon le minden reggelen. Vagy lefekvés előtt. Költői penzumként. Szellemi tornaként, a nyelvünk gerinccsigolyáit húzó meszesedés ellen.”

FITTLER JÓZSEF

Könyvheti kínálatunkból

Bátran nevezhetjük már hagyománynak, hogy a városi könyvtár az ünnepi könyvhét alkalmából gazdag rendezvényt sorozattal várja az érdeklődőket. Idén talán a korábbinál is színesebb kínálatunk palettája: mind több korosztály, mind többféle érdeklődési kör igényeit kívánják kielégíteni a könyvtári napok programjával.

Szilvási Lajos

Könyvhétről lévén szó, természetesen most is lesznek íróvendégek. Közülük is első helyre kívánczik a bemutatás-kor Szilvási Lajos, akit a mai magyar irodalom kedvelőinek valójában főlőleges is bemutatni. Regényei rendkívül népszerűek. Ő maga így mutatkozik be olvasóinak: „A gondolkodásomat formáló tényezők közül a leglényegesebb a gyermekkori környezet, a nehéz munkából szegényesen élő emberek életének mikroklímája, majd a népi kollegium egyéni és közéleti felelősségre nevelő közössége, s azóta — immár három és fél évtizede — az újságírás.” Ugyancsak a könyvtári napok vendége lesz Ágai Ágnes költő is. „A titkokat

Kitüntetettjeink

Hazánk felszabadulásának 43.
évfordulója tiszteletére

MAHLER ROBERTNÉ, az MSZMP

Városi Bizottság titkára
HAZA SZOLGALATÁÉRT
ÉRDEMÉREM

ARANY FOKOZATA

DR. JANCSEK SÁNDOR,
a Városi Tanács Végrehajtó
Bizottsága titkára

MUNKA ÉRDEMÉREM
ARANY FOKOZATA

MAROSVÁRI GABRIELLA,
a Mechanikai Laboratórium
dolgozója

MUNKA ÉRDEMÉREM
BRONZ FOKOZATA

DUDÁS SÁNDOR, a Főti
Vörösmarty Mezőgazdasági
Termelőszövetkezet gépjavító
csoportvezetője

MUNKA ÉRDEMÉREM
BRONZ FOKOZATA

SAKÁLL LÁSZLÓNÉ a duna-
keszi 3. sz. Általános iskola
igazgatója

PRO URBE kitüntetést kapott.

az újjaimnak mondom el" című kötetét lapozgatva nehéz eldönteni, hogy kinek is szólnak igazán ezek a prózaversek: gyerekeknek, kisiskolásoknak, kamaszoknak, uram' bocsá, mindezek szüleinek? Talán a kötet hátlapján található megjegyzés a legfontosabb: öt éven felülieknek. De tegyük hozzá, ezen a koron felül mindenkinek. A nyiladozó értelmű, a világra bölcsen-návan rácsodálkozó, valóságot és csodát olykor egybemosó kis-kamaszok világa tárul föl elsősorban ezekben a versekben. Minden szószaporításnál többet árul el egyetlen idézet a kötetből: „Sose veszekedjétek előttem, / az rosszabb, mintha megvernétek. / Akkor már jobb, ha rám haragusztok együtt, mert megjavulok és kibékülök, / de ha ti veszekedtek, / sosem tudom, melyikötök a rossz.”

A Boglári Békés Istvánnal rendezendő találkozó mindenek előtt azoknak ajánlhatjuk, akik a régebbi idők iránt érdeklődnek. Az egykor, húszesztendőskorában, Dunakeszin tanítósodó Békés István visszaemlékezése a Tények és tanúk sorozatban jelent meg. „Népi írók, ifjú kommunisták és más rebelisek” című könyvében a második világháborút megelőző évek haladó értelmiségi mozgalmainak állít tényszerű emléket az író.

Más kort, más problémákat ábrázol – s érthetően egy másik korosztályt vonz elsősorban – Dobray György filmje, a „Szerelm második végig”. (A film első része, a Szerelm első végig könyvalakban is megjelent a közelmúltban.) A film ugyan kritikus körökben nem aratott osztatlan sikert, de a fiatalok nem véletlenül kíváncsiak rá: a szereplők sorsában itt-ott magukra, saját problémáikra ismernek.

A könyvtári napok kínálatából természetesen nem hiányozhat maga a könyv sem. Mindenek előtt a könyvheti újdonságok, amelyek a könyvtárban megvásárolhatók. De lesz filléres könyv és folyóiratvásár, és az újpesti antikvárium is kínál ma már ritkaság számba menő csemegéket. De aki a pénznél is többet érő tőkével, például tudással rendelkezik, az a vetélkedőkön is szert tehet néhány szép és izgalmas olvasmányra – ha sikerül jó válaszokat adnia.

M. NAGY PÉTER

KÖNYVTÁRI NAPOK

Kiadja a Dunakeszi Városi Könyvtár

Felelős kiadó: Csonka Mária

88-9394 Főv. Nyomdaipari Vállalat
10. sz. üzemege

Hárman az elsőik közül

Fáradtságos és sok áldozatot kíván minden olyan hivatás, melynek célja az ember segítése, érdekeinek felismertetése, az egyén meggyőzése. Ilyen a népművelői, a könyvtárosi pálya is, ahol ma már jórészt csak azok a megszállott emberek maradnak, akiket a meggyőződés tart ott. Hiszen valakinek vállalnia kell mindazt, ami tennivaló vár a jelen és a jövő nemzedékének műveltsége érdekében.

Három emberrel, három külön egyéniséggel volt szerencsém beszélni ezekről a gondolatokról, s kérdezgetni, mi volt tetteik rugója. Törhettem a fejemet, mi készíteti még mindig Pandur Józsefet, Dunakeszi, az akkor még község státusú település első területi könyvtárosát, hogy dokumentumokat őrizgessen

szekrénye fiókjaiban. A mesterséghez tartozik ez a szokás is. A könyvtáros, a dokumentátor eltesz minden fontosnak vélt papírszeletkét, rendezi a korról tanúskodó tárgyakat, írott emlékeket, melyekből részben már a jelen nemzedéke, de főleg az utókor tájékozódik a mi életünkről. Pandur József, nyugalmazott iskolaigazgató már elmondhatná magáról, hogy nemcsak látta, hanem csinálta is a történelmet a maga posztján, azon a helyen, melyet kiszabott neki a társadalom.

Volt pártmunkás, népművelési igazgató, aztán 1953-ban a helyi népkönyvtár megalapítója, azaz a fiókkönyvtáré, mert a bejelentést Kecskés Lajosné Vukán Viktória részére kellett megküldeni Budapestre. A Guszev utca 1. szám alá, ahol a

Könyvtárak Dunakeszi vonzáskörzetében

Két év telt el a Dunakeszi Városi Könyvtár felújított épületének átadása és a Könyvtári napok, a könyvtár könyvheti tájékoztatójának első megjelenése óta. Ez a nem hosszú idő újabb jelentős eredményeket hozott a város vonzáskörzetének könyvtárügyében.

A gödi József Attila Művelődési Ház felújított épületét 1987-ben adták át, benne a korszerűsített nagyközségi könyvtárral. 1988. április 30-án a főtí ifjúsági- és szolgáltatóházban új otthonra lett a főtí nagyközségi könyvtár is.

Jelentős és örömteli események ezek, mind a könyvtári szakma dolgozóinak, mind a könyvtárlátogatók és a helyi közösségek számára, még akkor is, ha erre bizony mindkét esetben a tervezettnél jóval hosszabb ideig kellett várni.

A gödi nagyközségi könyvtár hosszú évekig átmeneti helyeken, raktárban, vasúti váróteremben próbálta átvészelni, a könyvtárhoz hű maradt olvasókkal együtt a művelődési ház és könyvtár épületének felújítását. Végre az elmúlt év áprilisában megkezdődhetett a könyvek visszaszállítása a belső alapterületében megnövekedett és szebbé vált intézménybe. A Göd Nagyközségi Tanács külön pénzügyi forrásából a könyvtár berendezésének cseréjét is lehetővé tette. Az új könyvvállványok és egyéb könyvtári bútorok jól illenek a létesítmény eredeti épületi sajátosságait megtartó belső tér hangulatához. A gyermekrészleg a beépített tetőtérben kapott helyet, 36 négyzetméteres alapterületével ugyan nem nevezhető tágasnak, de vidám színeivel, ötletes elrendezésével kellemes környezetet

A József Attila Művelődési Ház és a Nagyközségi Könyvtár felújított épülete Gödön

Népkönyvtári Központ működött. Ezen kívül még egy közbeeső állomás, a járási Könyvtár, amely küldött ugyan köteteket, de a törzsállomány kialakításához össze kellett gyűjteni a megszünt iparoskör padlásán hányódó anyagot is. Háromszázharmincyolc darab könyv volt az első, kezdő szellemi tőke. Közkincsnek számított ez akkor, s majdnem elégnek, mert az emberek nehezen szoktak hozzá, hogy könyvet kölcsönözzenek, olvassanak. Am a fejlődést is mutatja a különbség, amit ma tapasztalunk, amikor ezek látogatnak a helyi bibliotékába, s több tízezer az állomány, a város dolgozószobája a lexikon és kézikönyv gyűjteményekkel megrakott polcok különterme.

Dr. Kardos Józsefné már főállású vezetője volt a dunakeszi könyvtárnak, s bár már nyugdíjas, még mindig szívesen emlékszik vissza a Kölcsey utcában eltöltött alkotó esz-

tendőkre, ahol nemcsak a könyveket gyűjtötte, a korszerű városi könyvtár megteremtésén fáradozott, hanem az utánpótlást is nevelte. Már az ő korában elkezdődött az a mai folyamat, hogy a szellem vára előretolt állásait is kezdték kialakítani a helyi iskolákban.

— Ezeröttszáz olvasónk volt — mondja. — Erről nagyon tisztességes statisztikát készítettünk, hogy valóságos képet kapjunk az emberek érdeklődéséről. Az eredményeket nem engedtem szépitgetni.

Az ő idejében vált szokássá az is, hogy könyvtári órákra jártak hozzájuk a gyerekek. Ezt a kezdeményezést folytatta az utód Kaszás Zsuzsanna, aki neki sokat köszönhetett a szakma megismerésében. A kibővített könyvtár vezetését már nem ő folytatta. Vonzotta a tanári pálya is, amelyre a 2. számú általános iskolába került, de a régi hivatással nem szakított véglegesen.

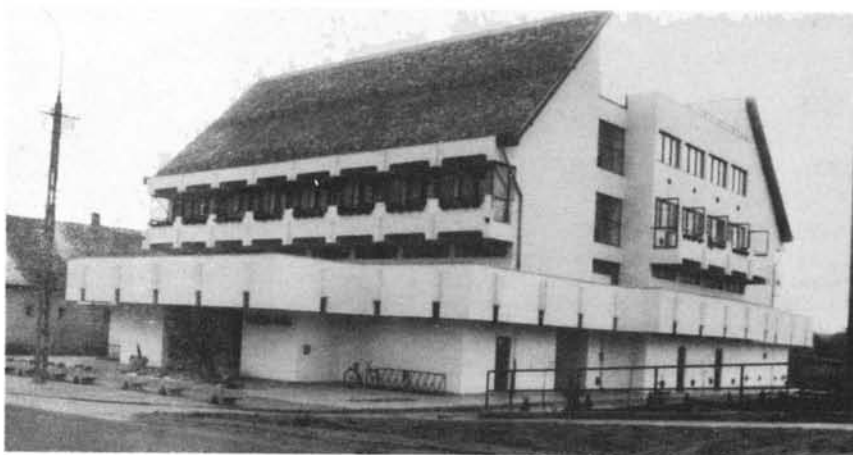
Ő kalauzolja most kis tanítványait a városi könyvtárba, megtanítja nekik milyen témájú könyvet hol kell keresni, melyek a sok-sok szép kötet rendszerezésének alapjai. Jó úton jár, hiszen ez a mai ember általános műveltségének feltételei közé tartozik. Azaz tartozna, de még nem mindenki győződött meg arról, s úgy látszik korán, a gyermekkorban kell az igényeket megalapozni. Azt vallja, hogy nagyon szerette a hivatását. Am az sem kevés, amit most tesz. Harmonikusan művelt embereket nevel, azzal a szakmai többlettel, amit a könyvtártudomány adott a számára. A mindennapi művelődés hivatásos szószólója a tanári katedráról.

Pandur József, Dr. Kardos Józsefné és Kaszás Zsuzsanna. Ők hárman voltak az úttörők, akik a mai, szép városi könyvtár alapjait lerakták Dunakeszin. Ez is hozzá tartozik a város történelméhez. KOVÁCS T. I.

biztosít a könyvszerető ifjú olvasóknak. A könyvtárban formatervezett esztétikus feliratok segítik az olvasók eligazodását a 25 ezer kötetes könyvállományban. Az olvasók örömmel vették birtokba a megszépült, tágassá vált új könyvtárat; sokan azonban a több éves kényszerű kiköltöztetés és rossz kölcsönzési feltételek miatt elszoktak a rendszeres könyvtárlátogatástól, őket kedves visszahívókkal próbálják a könyvtárosok ismét megnyerni. Így napról-napra örömdetesen nő a kölcsönzők, a helyben olvasók száma, különösen sokan forgatják az előtérben elhelyezett folyóiratokat, képes magazínokat.

*

A főtí nagyközségi könyvtár már évek óta kinőtte a művelődési házban lévő helyiségeit. A könyvek növekvő mennyisége hovatovább az olvasókat is kezdte kiszorítani, hiszen ha nincs megfelelő hely, barátságos környezet a könyvek válogatására, helyben olvasására, a folyóiratok tanulmányozására, akkor nehéz rendszeresebb látogatásra ösztönözni, vagy egyáltalán megtartani az olvasókat. Hiába is tettek meg mindent a könyvtár dolgozói a szintentartás érdekében, a stagnálás éveit után már a visszaesés jelei is megmutatkoztak. Csökkent a látogatók és a kölcsönzött kötetek száma. Így hát nem csoda, ha a könyvtárosok és az olvasók együtt örültek az ifjúsági, -és szolgáltatóház földszintjén, több eredetileg más rendeltetésű helyiség átalakításával kialakított 300 négyzetméteres új könyvtár átadásának. Új könyvtárhoz illően új könyvtári bútorok és berendezési tárgyak teszik otthonosabbá, áttekinthetőbbé a kölcsönzőtereket, az olvasótermet és a gyermekrészleget. A főtí könyvtár azonban nem csak az új létesítmény vonzására bízta az olvasókedv megnövekedését. Korszerű szolgáltatások bevezetésével,

Az Ifjúsági- és Szolgáltatóház épülete Fóton

a tartalmi munka színvonalának emelésével nem kevesebbet, mint azt kívánja elérni, hogy a könyvtár a nagyközség szellemi központjává váljon, ennek a tervét, gondos előrelátással már korábban kidolgozták. Az olvasótermi övezet kialakításával a zavartalan helyben olvasást, jegyzetelést és kutatást kívánják biztosítani. Tervezik a folyóiratállomány bővítését is úgy, hogy minden szaktudomány alapvető lapja megtalálható legyen. A hagyományos könyvkölcsönzési tevékenység mellett a könyvtárat információs központtá szeretnék fejleszteni, ahol a lexikális adatközléstől az irodalomkutatásig információszerző tevékenység kívánnak folytatni, akár a csak telefonon érdeklődőknek is. Fóton újdonság lesz a könyvtári fonotéka kiépítése is. Ez a hangrögzítések és egyéb hangzó dokumentumok tervszerű gyűjtését, helyben használatát, később kölcsönzését jelenti. A könyvtár a helyismereti tevékenység egy részét is vállalja, így a Fótról szóló, Fóttal kapcsolatos irodalom gyűjtő és feltáró

helye lesz, s az itt kialakított gyűjteményből időszaki kiállítások megrendezését is tervezi. A megnövekedett alapterület, a helyiségek belső tagolása lehetővé teszi, hogy a könyvtár otthont adjon a különböző művelődő kisközösségeknek, vállalja programjaik szervezését, segítse működésüket, és újabb könyvtári közösségek létrehozását is kezdeményezze.

Egy könyvtár életében az épület átadása még csak alapkötet. Ez történt meg Fóton 1988. április 30-án, ahol az új létesítményt Deák Gábor államtitkár adta át Fót nagyközség lakosságának. A kitűzött célok, az olvasók számának növelése, igényeik színvonalasabb, korszerűbb kielégítése csak a további évek hosszú munkájával, a meglévő eredmények fokozatos fejlesztésével érhetőek el Fóton és Gödön is. Bízunk benne, hogy ez az időszak rövidebb lesz, mint az, amely mindezek tárgyi feltételül szolgáló épületek elkészültéig tartott.

Preysing Frigyes

A római őrtorony maradványai

A Duna partján a révátkeles közeli heverő ősi épületmaradványokat Dunakeszi lakói már régóta ismerték. A dunakeszi bíró, Sziráki János 1865. december 30-án kelt levelében — melyet Pesty Frigyes helynévgyűjtési felhívására válaszolva írt — olvashatjuk a következő mondatot: „A Dunakeszi Monostori rév mellett a Duna két partján léteznek a törököktől épített hídfő romok...”

1877 tavaszán Kluk Mátyás dunakeszi révésgazda elhatározta, hogy a rév mellett parlagon heverő dimbes-dombos földjét rendbeteszi és dinnyét ültet bele. A terület egyengetése közben különös formájú és felirátú téglákra és összefüggő falmaradványokra bukkant. Felfedezését elmesélte az alagi tisztartónak, Bálintffy Pálnak, aki kíváncsiságból azonnal megkezdte néhány emberével a romok feltárását. A munkát a földterület északi oldalán kezdték, a Nagycsurgó árkának partján, ahol a dunakeszi gazdák már azelőtt is bányásztak ki köveket építkezés céljára.

A dolog nemsokáig maradhatott titokban. Néhány nap múlva Forster György csendbíztos értesítette az ásatásokról a Nemzeti Múzeum Érem és Régiségosztályát és a kibányászott téglán talált feliratokat is közölte.

Május első napjaiban Bálintffy Pál kereste fel a Múzeumot, három darab bélyeges téglatöredéket, egy festett falrészletet és egy érclemezt hozva magával.

Meghívására május 12-én Dunakeszire érkezett Rómer Flóris archeológus és hét hallgatója, hogy a lelőhelyet megsejmeljék. A révésgazda beleegyezett a további ásatásba, a tisztartó pedig munkásokat bocsátott a rendelkezésükre.

A római birodalom az időszámításunk kezdete körüli években hódította meg egész Pannóniát és érte el a Duna vonalát, ahol a 90-es évek végére építette ki a határvédelmi rendszerét, melyet limesnek hívtak. A limes a folyó közelébe — egymástól nagyjából egyenlő távolságra (20–30 km) — telepített katonai táborokból (castrum) és azok védelmére rendelt őrtornyokból (burgus) állt. Ez a határvédelmi rendszer a hunok támadásáig eredményesen védte a birodalmat.

A dunakeszi és a horányi burgus az utolsó pannóniai születésű császár, Valentinianus (364–375) uralkodása idején épült. A barbár népcsoportok erősödő támadásai miatt a császár az egész birodalom területén elrendelte a limes-építő munkálatokat. Az építkezések nagy részét a határ mentén elhelyezett új megfigyelő-

tornyok alkották. Ezeknek a burgusoknak az volt a feladatuk, hogy tetejükről az egész folyami határ figyelését, őrzését biztosítsák. A Duna-kanyarban több helyütt néhány száz méterre álltak egymástól. Esztergom

Dunakeszi Községháza

és Visegrád közötti viszonylag rövid szakaszon például 23 darab, ebben az időben épült őrtorony maradványa került elő. Általában 10×10 méter átmérőjűek, falvastagságuk 1 méter és sánc veszi őket körül. Az építkezés áttekintte a Duna bal partjára is. A mai Szentendre város közelében települt katonai tábor, a Castra Constantia előretolt hídfőállásaként épült fel a nagyobb méretű horányi és a dunakeszi őrtorony.

DR. ERDÉSZ MIHÁLY

Értéket teremtet

A gobelin sajátos műfaj, nem tömegigényeket elégít ki. Pontosan tisztában van ezzel S. Farkas Éva, Dunakeszin élő textilművész is. Ezért is teszi föl önmagának szakmai önéletrajzában a kérdést: van-e létjogosultsága napjainkban ennek a műfajnak? S nyomban válaszol is: „Hiszem, hogy van, sőt létjogosultsága éppen ebben áll. Értéket teremtet egy olyan korban, amikor mindinkább eluralkodik az értéktelen tömegtermék, a giccs.”

Alig négy esztendő telt el azóta, hogy az Iparművészeti Főiskolán frissen diplomát szerzett S. Farkas Éva Dunakeszin bemutatta munkáit a közönségnek. E röpke néhány esztendő alatt tárlatainak száma szépen gyarapodott, mesterségbeli tudása bizonyára — ezt csak a szakember jelenthetné ki teljes biztonsággal — kiteljesedett, csak a gobelin-művészetről vallott felfogása maradt szinte változatlan. Ismét őt idézzük: „nem foglalkozom technikai kísérletezésekkel, nem szerepel terveim között a tértextil, a különböző anyagok és szövési technikák keverése. Megmaradok a hagyományos francia gobelinművésznél.”

Hogy milyenek valójában S. Farkas Éva gobelinjei, azt leírni nehéz — ő is azt mondja, ha művészi elképzeléseit szavakba tudná önteni, akkor más mesterséget választott volna —, az első sorban természeti motívumokból építkező, pasztel színeket alkalmazó falikárpitjai egyszerűen szépek.

De hogy többek is ennél, azt a fiatal művész eddigi sikerei is jelzik. A Kozma Lajos iparművészeti ösztöndíjat 1987-ben hirdették meg első ízben, ő az elsők között volt, akik elnyerték. Ugyancsak tavaly írt ki fekete-fehér pályázatot az IDEA — Iparművészeti Vállalat —, amin díjat nyert. Két munkáját, a Tavasz és az Ősz című gobelinjét, a Művelődési Minisztérium vásárolta meg. Az idei év újabb elismerést hozott: S. Farkas Éva Tisztelet Szombathelynek című címeres verdürje ott lesz a nyáron megrendezendő szombathelyi Fal és Tértextil Biennálén, a hazai textilművészet mintegy évtized óta legrangosabb bemutatószínházán.

M. NAGY PÉTER

Régi korok dokumentumai

A Könyvtári Napok könyvheti tájékoztatóink korábbi számaiban ismertettük az olvasókkal a városi könyvtár történetét, bemutattuk régi és új szolgáltatásainkat. Most egy könyvtári kiadványunk megjelenése ürügyén – melynek címe **AJÁNLÓJEGYZÉK DUNAKESZI ISMERETÉHEZ** – a könyvtár legfontosabb állományrészére, a helyismereti gyűjteményre szeretnénk figyelmüket felhívni.

A településre vonatkozó helyismereti dokumentumok gyűjtésével az 1970-es évek végétől foglalkozunk. Gyűjtő és feltáró munkánk eredményeként a lakóhelyünk társadalmi fejlődésének folyamatát bemutató, múltját feltáró források, valamint a mai életünket dokumentáló kiadványok hozzáférhetők az érdeklődők számára.

Helyismereti gyűjteményünk igen sokrétű: értékes kéziratok, krónikák, tsz., üzem-, és iskolatörténeti tanulmányok mellett megtalálhatók a közérdekű testületi anyagok, tanácsulések, VB ülések dokumentumai, a városi rendezvényekre készült meghívók, plakátok. Újabban gyűjtjük a kép és hangdokumentumokat is.

Gyűjteményünk éppen sokrétűsége miatt különböző szintű igényeknek is meg tud felelni. Mivel a helytörténeti források jelentős hányada gyűjteményünkben megtalálható, így könyvtárunk a helytörténeti kutatómunka bázisa lehet. Helyi témájú szakdolgozatok, korreferátumok készítésekor is jó szolgálatot tehetnek a régi korok dokumentumai. A település életét – az adott helyzetet – bemutató krónikák, térképek, statisztikák segíthetik a helyi fejlesztési tervek kialakítását, egy-egy politikai, gazdasági, vagy kulturális döntés előkészítését. Évfordulók, ünnepek és egyéb helyi rendezvények szervezésekor sok segítséget, támpontot nyújtanak a korábbi évek forgatókönyvei, a meghívó és plakátszövegek.

Az iskolai tantárgyak oktatása során hasznosan forgathatók a „múltat idéző” íráskorok, hiszen egyedi esetekkel, helyi színekkel gazdagítják a közreadott ismeretanyagot. Gyűjteményünk munkájuk során támaszkodhatnak az egyre szélesedő honismereti mozgalom résztvevői is. Gyakran kerül sor – éppen e mozgalom keretében – történelmi, földrajzi témájú, vagy kimondottan helytörténeti pályázatok, vetélkedők meghirdetésére. Az eredményes felkészüléshez elengedhetetlen a helyismereti-forrásmunkák tanulmányozása. Lehetne még sorolni a gyűjtemény használatának lehetőségeit.

Szeretnénk, ha minden érdeklődő megtalálna könyvtárunkban azokat a dokumentumokat, amelyekből a legtöbbet tudhat meg lakóhelye és munkahelye múltjáról és jelenéről, a környék nevezetességeiről. Ezért határoztuk el, hogy a helyismereti gyűjteményünkben válogatva ajánlójegyzéket készítünk, mely forrásokat, információkat közöl, eligazítást nyújt lakóhelyünk ismeretéhez.

Az ajánlójegyzékben témák szerint csoportosítottuk az ajánlott műveket, melyek nagy része önálló kiadvány. (Könyvek, térképek, testületi, üzemi, intézményi, vállalati kiadványok.) Ezen kívül szerepeltetünk még folyóiratokat, folyóiratcikket, tanulmányokat, kéziratokat, szakdolgozatokat. A kiadványban való eligazodást személynévmutató és helynévmutató segíti.

Az **AJÁNLÓJEGYZÉK DUNAKESZI ISMERETÉHEZ** című kiadványunkat a városi könyvtár olvasóinak és minden dunakeszi lakosnak ajánljuk, remélve, hogy haszonnal forgatják majd a múlt és jelen eseményeit kutatva.

CSONKA MÁRIA
könyvtárigazgató

Kézai Simon és Dunakeszi

Miért nem neveznek el utcát Dunakeszi nagy szülöttjéről, az Árpád-kori híres krónikáiról, Kézai Simonról? – kérdezte a múltkor egyik ismerősöm. Később az iskolák névadásával kapcsolatban a javaslatok között ismét elhangzott Kézai Simon neve.

Ha fellapozzuk az 1929-ben megjelent Pestvármegye Lexikonját, a Dunakeszi községet ismertető 59. oldalon a következő mondatot találjuk: „Régi írók feljegyzése szerint itt született a középkori krónikás, Kézai Simon.” De kik ezek a régi írók, és ők vajon honnan tudják ezt? Hiszen az Árpád-kor krónikásairól e fejezetben Kézai – szokásától eltérően – név szerint is említ néhány személyt, pontosabban a Basztech nemzetség ivadékait.

Jóformán semmit sem tudunk, ugyanis önmagukról semmit sem árultak el krónikájukban. A tudomány csak az általunk leírt eseményekből próbál következtetni írójuk személyre. Kézai Simonról a néven kívül csak azt tudjuk, hogy valószínűleg IV. László király udvari jegyzője volt

és Krónikáját 1280 és 1283 közötti időben írta. Egyházi ember, aki világi dolgokban is képzett tudós, „mester” volt.

Születési helyére a Kézai előnév alapján következtetett Szabó Károly 1862-ben megjelent „Kézai Simon mester krónikája” című könyvének előszavában. Az akkori Bihar-megyei Mezőgyánhoz tartozó Kéza pusztát jelölte meg Simon mester ősi birtokaként. Ezt csupán arra alapozta, hogy ez volt az egyetlen fennmaradt Kéza nevű helynév.

Pauler Gyula történész ezzel nem értett egyet és a hajdani Kézát Dunakeszi községgel azonosította. Következtetését Simon mester krónikájának egy fejezetéből és egy 1339. évi oklevélből vezette le.

Az említett 1339. évi oklevélben a Basztech nemzetség ivadékaik osztják fel birtokaikat egymás között. A felsorolt birtokok között szerepelt a Pest megyei Kéza is, mely Pauler szerint Keözivel, azaz a mai Dunakeszivel azonos.

Logikusnak látszó érvelését azonban rövid idő múlva Győrfi György tör-

ténész megcáfolta. Szerinte Keszi 1339-ben nem lehetett a Basztech nemzetség ivadékaiknak birtoka, mert abban az időben és már előtte is a Balog nemzetségi Szécsieké volt. Másrészt a ma is élő és ismert helynevek és az akkori határleírások alapján az 1339. évi oklevélben felsorolt valamennyi birtokról, köztük Kézáról is bebizonyította, hogy a mai Fejér megyei Bicske környékén feküdtek. Kéza azonos a Bicskétől délre, Szent László-víz melletti Kinza nevű pusztával. Abban az időben eddig nyúlt le Pest megye területe.

Győrfi György érveit Pauler Gyula is elfogadta, mi pedig sajnos elcsúszott egy híres helybelitől, akivel joggal büszkélkedhettünk volna.

Győrfi György tanulmánya „Kéza” címmel a Magyar Történelmi Társulat közlönyének, a Századok-nak 1903. évi X. füzetében jelent meg és másolata Dunakeszi Városi Könyvtár helytörténeti gyűjteményében megtalálható.

DR. ERDÉSZ MIHÁLY

A múltat megbecsülve

A városi könyvtár helytörténeti gyűjteményét értékes anyaggal — négy évtized gyűjtő-kutató munkájának eredményével — gazdagította Pandur József nyugalmazott tanár. Gondolatait aközben vetette papírra, amikor a könyvtárnak adományozandó anyagot rendezte. Az ilyen munka során óhatatlanul felidéződnék a régi emlékek:

„Amikor 1935-ben Dunakeszire kerültem helyettes tanítónak, a mai 1. számú általános iskola elődjébe, négy apáca, egy tanítónő és négy tanító annyi gyereket oktatott, mint ma 45 pedagógus. Helyettes tanítóként kezdtem, majd rendes tanítónak neveztek ki, két évig mint kántor tanító is dolgoztam. Később elvégeztem a matematika-kémia szakot a tanárképzőn, utána igazgató lettem. 1970-ben tanárként mentem nyugdíjba. Számítlan kedves, felejthetetlen élmény fűz négy évtizedes tanári pályámhoz. El lehet-e felejteni azt az örömet, amikor az úttörő stadionban iskolánk diákjai megnyerték az országos öttusa-bajnokságot? Kitérőülhet-e az emlékezetből a sok táborozás, vízitúra?

Dunakeszi város díszpolgárai. Jobbszélen Pandur József ny. iskolaigazgató

Ma az öt világrész mindegyikében él volt tanítványom. Egyikük Afrikában vízügyi szakértő, a másik Nigériában bányamérnök, a harmadik New-Yorkban egyetemi tanár... Évtizedeken át gyűjtött anyagomat örömmel, ugyanakkor fájó szívvel adtam át a könyvtárnak, a városnak, amelynek 1972-ben díszpolgára lettem. De ennek az ajándékozásnak csak akkor van értelme, ha minél többen forgatják majd munkáimat, s az ifjúság köréből minél többen kapnak kedvet a hagyományok ápolásához, a krónikaíráshoz. Mert az utókor számára csak a múltat megbecsülve lehet emléket hagyni...

M. N. P.

A DUNAKESZI VÁROSI KÖNYVTÁR 1. SZ. FIOKKÖNYVTÁRA az 1987. évi felújítás és korszerűsítés után ismét szeretettel várja az olvasókat. A látogatók a 27 ezer kötetes könyvállományból és közel 50 féle időszakai sajtótermékből válogathatnak. A könyvtár új nyitvatartási idejét az információs oldalon közöljük.

Tízéves a Körösi Csoma Sándor Általános Iskola

Szerény évforduló előtt áll a város egyik legfiatalabb oktatási intézménye, a dunakeszi Körösi Csoma Sándor Általános Iskola: szeptemberben ünnepli fennállásának 10. évfordulóját. Egy intézmény életében 10 év nem nagy idő, mégis számtalan érdekes, izgalmas esemény színtere volt az iskola az elmúlt évtizedben. A jelenleg 41 fős tantestületből 17-en emlékezhettek az iskola avató ünnepségének felemelő perceire, s azt követően a „honfoglalás” boldog napjaira. Örömmel és nagy lelkesedéssel szervezte önmaga és a tanulók életét az akkor 26 fős tantestület.

Az eredményes órák után sokszínű, szerteágazó programsorozatot szervezett a tantestület már 1978 őszén, megteremtve ezzel a későbbi tanórán kívüli nevelési rendszer alapjait. Ebben az évben tartottak először hangversenysorozatot az iskola aulájában a dunakeszi Körzeti Állami Zeneiskola tanárai, vendégünk volt a Kalácsa és a Kalamajka együttes, Dévai Nagy Kamilla, Sella Zoltán, Oszter Sándor, író-olvasó találkán vett részt iskolánkban több jeles költő, író: Hegedűs Géza, Horgas Béla, Lázár Ervin, Bálint Ágnes, Bakó Ágnes, D. Nagy Éva, Illés György.

A felnőtteknek szervezett előadások keretében Domokos Pál Péter, Halász Péter, Szilágyi Ferenc volt az intézmény vendége. 1979-ben indult a máig eredményesen működő iskolagaléria program. Az iskolában kiállító művészek között találjuk a mai magyar képzőművészek reprezentánsait: Csikszentmihályi Róbertet, Asszonyi Tamást, Szüppán Irént, Ligeti Erikát, Kárpáti Tamást, Kovács Pétert, Würtz Ádámot. A felsorolás nem lehet teljes, hiszen az eddig itt szervezett 27 tárlat maradandó élményt nyújtott a látogatóknak. A galéria-program két rendező elve: a művészi hitelesség és a műfaji sokoldalúság. E programok irányítója, motorja, a kiállítások értő rendezője Harangozó Katalin ügyelt arra, hogy a tárlat-látogató gyerekek és felnőttek a műfajok és technikák minél szélesebb körével találkozhassanak.

A képzőművészeti tárlatokon kívül több más közművelődési jellegű kiállításnak is otthont adott az iskola aulája. Szívdertő látvány volt az aulában felfüggesztett lebegő vitorlázó repülőgép, amely repüléstörténeti bemutatóra került az iskolába. Egy szép és nagy múltú szakma titkai-val ismerkedhettek meg a gyerekek Vácsi György könyvkötőmester kiállításán.

E tárlataink mellett helytörténeti, néprajzi és sporttörténeti anyagot is megtekinthettek az érdeklődők. Az ismert alkotók munkái mellett mindig nagy sikert arattak az iskola tanulóinak munkáiból rendezett bemutatók.

A lakótelep folyamatos bővülésével nőtt az iskola zsúfoltsága. Idén ötödik éve felső tagozatos tanulók váltott műszakban tanulnak. Az iskolai munka feltételeinek romlásával kényszerűségről csökkent a gyerekeknek-felnőtteknek egyaránt szóló délutáni és esti programok száma. Töretlenül csupán a kiállítás programot tudja bonyolítani az iskola. Ennek keretében nyílik április 21-én Gy. Szabó Béla kolozsvári festőművész tárlata, majd ezt követően májusban a Gődön alkotó Vertel Andrea kerámikusművész mutatja be alkotásait.

Zsinege István:
Körösi Csoma Sándor

A gyerekek művelődési szokásainak alakítását, a képzőművészetek iránt érdeklődők igényeinek kielégítését, s általában a szép iránti érdeklődés felkeltését szolgáló rendezvények eddig is sok örömet okoztak a lakótelep-eknek, a távolabbi település-részekről, településekről ide látogatóknak.

KOLLÁR ALBIN
igazgató

A Kőrösi Csoma Sándor Baráti Kör 1988.

Az 1. számú Általános Iskola

Az iskola az 1983/84-es tanévtől két helyen, négy épületben működik. A régi — a Táncsics utcában lévő — főépületen kívül az 1983 augusztusában átadott Radnóti úti zöld iskolában, a gimnáziummal közös épületben, 9 tanteremben, valamint a 4. számú óvodától kapott 4 foglalkoztató teremben tanul a gyerekek 48,4 százaléka. Az idei tanévben beiratkozott 793 tanuló 30 tanulócsoporthoz, illetve 14 napközis csoportban tanul.

Az 1984—85-ös tanévtől kezdve a Radnóti úti részben az angol tagozat beindításával a Táncsics utcában pedig a régebben is itt működő orosz tagozat újraélesztésével próbálkozunk iskolánk hírnevének, egyéni vonásainak elmélyítésével.

A városban nálunk először az 1984—85-ös tanévben indult a 7. osztályokban fakultációs oktatás. A művészeti, technikai jellegű tárgyakon kívül, számítástechnika, gépirás, háztartási ismeretek csoportja működik. Iskolánk pedagógusainak kísérletező kedvét dicséri, hogy jelenleg a Lénárd-Demeter valamint a Lovász Gabriella által kezdeményezett kísérletek kipróbálása folyik két első és egy második osztályunkban. Hatvanhét főből álló tanterületünknek mindössze 3 százaléka képestiél nélküli, a szakos ellátottság 98 százalékos. Nevelőink közül az 1986—87-es tanévben ketten, az idén pedig öten nyerték el a vezető pedagógus címet.

Tanulóink és nevelőink együttes iskolai és iskolán kívüli munkáját minősítik az alább felsorolt eredmények, amelyek mind az idei tanévben születtek. Sporttevékenységünk sokszínűségét és eredményességét bizonyítja a fedettpályás atlétikai versenyeken, a kosár- és kézilabda területi döntőkhöz elért I. és II. helyezések, valamint a körzeti diákolimpia asztali tenisz csapatversenyén elért I. és az egyéni I—II. helyezés.

Kulturális területen is szép sikerekről számolhatunk be. A Dunakeszi Művészeti Napok keretében rendezett körzeti rajzversenyen festészetből I—II., grafikából III. helyezést értek el gyerekeink. A HNF városi rajzversenyén kisdobosaink rajzai I. díjat kaptak, a megyei versenyen egy II. díj született. A megyei rajz tanulmányi versenyre egyéni pályázatot beadott 12 tanuló munka alapján az első fordulóra 7 fő, a második fordulóra 4 fő jutott tovább. A „Shanghár” indiai rajzversenypályázatra négy tanuló munkája jutott el.

A várossá nyilvánítás 10 éves évfordulójára rendezett helytörténeti vetélkedőn iskolánk csapata III. helyezést ért el.

A fenti eredmények nem túl látványosak, inkább a hosszú évek óta megszokott egyenletes, kitartó munkát tükrözik.

PRÓKAI GÁBORNÉ
igazgatóhelyettes

Híradás a Kőrösi Csoma Sándor Baráti Kör munkájáról

Iskolánkban 1984 óta működik a Kőrösi Csoma Sándor Diák Baráti Kör. Működésének célja a nagy utazó, tudós, kutató életének minél mélyebb megismerése. Az elmúlt három évben nagyon sok érdekes programunk volt. A programok szervezésében nagy szerepet vállaltak elődeim, Szatmári A. Gergely és Fazekas Borbála, az eddigi diákelnökök, és természetesen a Baráti Kör felnőtt irányítója, Kollár Albin igazgató. A Baráti Kör vendége volt az iskolában: Bernard Le Calloc'h professzor, a Francia Szenátus tagja, a Francia Földrajzi Társaság választmányának tagja, 44 Kőrösi Csomáról szóló tanulmány szerzője. Ékes magyar nyelven előadott előadása a résztvevők számára nagy élményt jelentett. Vendégünk volt Püspöki Nagy Péter pozsonyi történész. Az ő előadásának témája a rovásírás volt. Több Kőrösi Csomával foglalkozó könyv szerzője, Csetri Elek kolozsvári történész professzort is vendégül láthattuk.

Az iskola falain kívüli programjaink közül a legemlékezetesebbek a Magyar Tudományos Akadémián és az ELTE Belső-Ázsia Tanszéken tett látogatásaink voltak. Az akadémián megtekintettük a Csoma relikviákat, szíves vezetőnk itt Wojtilla Gyula levéltári vezető volt. A Belső-Ázsiai Tanszéken dr. Terjék József professzor tartott előadást a tibeti nyelvről. Kőrösi Csoma nyelvészeti kutatásairól. Tudásunkat gyarapította az Erdi Földrajzi Gyűjtemény megtekintésére szervezett utunk.

A jeles Kőrösi kutatók előadásai mellett mi magunk is tartunk előadásokat. Az idei előadók között szerepelt Szabó Tamás, Horváth Tamás (8. b.), Botos Ferenc (6. a.), Csányi Zoltán, Gerő Dániel (4. c.), Miklós Tünde, Nagy Gabriella, Czihát Ágnes, Szabó Sándor (7. b.), Götz Dávid (6. a.), Kerecsi Zoltán, Horváth Balázs (7. a.), és jómagam. Előadásaink témái nagyon változatosak voltak: A Nagyenyedi Kollégium diákjai: Kőrösi Csoma élete Göttinben; A csángók története; Wesselényi Miklós, Gábor Áron, Báthori István, Bethlen Gábor élete.

Mint a leírottakból is kiderült a Baráti Kör foglalkozásain nem csak Kőrösi Csoma Sándorral foglalkozunk, hanem hazánk nagyjaival is, akik az nehezebb időkben is sokat tettek hazánk felvirágzásáért. A Baráti Kör jelszavának Széchenyi István mondatát választottuk:

„Vegyetek példát hazánk nagyjai és gazdagai
egy árva fiún, és legyetek hű
magyarok,
nem pusztá szóval, áldozati
készséggel és
nem olcsó fitogtatással!”

KOVÁCS CSONGOR
diákelnök

8

Elkezdődött egy folyamat

Az évszázadok során felhalmozódott emberi tudás eredményeként a XX. század második felében gigantikus technikai forradalom játszódott le, s játszódik le napjainkban is. Bolygónk lakói elismeréssel csodálhatták azt a pillanatot, amikor az emberiség tudása, munkája révén az első ember a Holdon sétálhatott. A génebeszet, a mikroelektronika újabb eredményekkel gazdagítja életünket. A televízió segítségével családtagként üdvözölhetjük a művészt, az irodalom, a politika kiemelkedő egyéniségeit, szemünk előtt játszódik le a világszerte fellángoló, pusztító helyi háborúk sokasága, a siker pillanatában értesülhetünk világcsúcsookról, fontos eseményekről.

A ma emberei a világon történekről a hírügynökségek jóvoltából jórészt pillanatok alatt értesülhetnek. S néha talán ez az információ-gazdaság, sokféleség az, ami bizonytalanra is teszi az embert. S ilyen talán még tudatosabban fogalmazódik meg bennünk az igény egy megbízható forrás iránt, ami útba igazít, segít áthidalni a nehézségeket. Ez az iránytű nem lehet más, mint a honi dolgainkról adott tájékoztatás a maga gyorsaságával, pontosságával, nagykorúságával. Hiszen az emberek többsége igényt tart a közélet híreire, megvan benne a készség, tenniakarás a helyi és a nagypolitikában való részvételre, annak alakítására, formálására.

Nos, ezt az igényt ismerte fel Dunakeszin néhány fiatal, akik vallják, hogy az információt mindkét irányban tovább kell társadalmasítanunk, amit jól szolgálhatnak a helyi publikációs fórumok, az újság, a televízió.

Az első elgondolást hamarosan tett is követte, aminek eredményeként a dunaparti lakótelepen 1986-ban megalakult a Video Egyesület. Eleinte heti négy alkalommal csak filmvetítésekre vállalkoztak, s ahogy gyarapodtak a szükséges engedélyek, a technikai eszközök, úgy kezdett kiteljesedni a műsor struktúrája is. Noha itt nem szabad még közel sem olyan színvonalra gondolni, mint amilyen az MTV Ablak című műsorában bemutatkozó városi televízióknál látható, de Dunakeszin is elkezdődött egy folyamat. Ma már a lakótelepen 800 lakásban nézik az Egyesület műsorait. A helyi híreket, információkat tartalmazó képűség 10 percben foglalja össze az elmúlt hét főbb eseményeit, történéseit, valamint programajánlatot kapnak a nézők a következő hét várospolitikai, kulturális és sporteseményeiről is.

Az Egyesület munkáját eddig csak saját anyagi forrásból, tagdíjakból valósította meg. Ezen némileg segített a mintegy fél tucat hirdetésből származó bevétel, de még így sem tudták megvásárolni a nélkülözhetetlen kamerát. Így aztán kamera és stúdió hiányában a 201. számú Gárdonyi Géza Szakmunkásképző Intézetből kaptak segítséget a helyi műsorok készítésé-

hez. Ezek a műsorok már felvillantottak valamit a majdani városi televízió munkájából, aminek a megvalósítását egyik legfontosabb feladatának tekint az Egyesület.

Ezen a rögzös úton tevékenységének színesítésére is utalva, márciustól már Közművelődési Egyesület néven szervezi a Városi Tanáccsal együttműködve a kábeltelevíziós rendszer kiépítését. A tervek szerint első lépcsőben a Barátság úti lakótelep 2000 lakosába jutna el a városi televízió műsora, és egy központi parabola antenna segítségével a műholdas programok közül a Sky Channel, a Super Channel és a

Francia TV5 kínálata. A jelenlegi pénzügyi időkben csak lakossági beruházással lehet megvalósítani ezt az elképzelést, ami igenlő válaszok esetén 800 Ft hozzájárulást jelent a családok számára. A hozzájárulást két részletben lehet befizetni, amin túl havonta 60 Ft terheli a műsor nézőit a kábelrendszer karbantartására, fejlesztésére. A lakosság körében folyamatban lévő igényfelmérés alapján minden remény megvan rá, hogy a jövő évi Unnepi Könyvhét tiszteletére megjelenő újságban már a városi televízió munkájáról adhatunk híradást.

VETÉSI IMRE

„Bontva, toldva, építve”

DUNAKESZI VÁROSKÖZPONTJÁNAK JÖVŐJE

Hol van, létezik-e egyáltalán az a mostanában sokat emlegetett „városközpont”?

Ha nagyvárosi léptekkel mérünk, vagy több évszázados történeti múlttal bíró kisvárosok városközpontjához hasonlítjuk — be kell vallanunk őszintén: nincs még Dunakeszin városközpont.

Mégis: a fiatal város legrégebben kialakult magja — az Ófalu — tartalmazza azokat a „központképző intézményeket” — tanácsolóház, templom, piac stb. — melyek már a kis falu fejlődése során megtalálhatók, s kijelölik a település központjának helyét. A várossá nyilvánítás óta eltelt évtized különböző gazdasági hátterű és építészeti alapgonddalokon nyugvó rendezési tervei egy kérdésben egyetértettek: ez a történetileg kialakult mag a jövő városközpontjának helye, ezt a formailag és városközpontilag meghatározott területet kell fejleszteni.

A 70-es évtizedre általánosan jellemző — a helyi hagyományoktól és adottságoktól idegen — építészeti tervezést ma más gyakorlat követi. Ennek szellemében készült el a városközpont részletes rendezési terve, melynek alapelvei a következők:

1. Őrizzük meg:

- a történetileg kialakult utcákat, tömböket.
- Dunakeszi kisvárosi léptékének megfelelő beépítési módot, a kertváros jelleget.

2. Ővjük meg a település összkepe szempontjából értékes épületeket és utcaképeket.

3. Biztosítsuk:

- a továbbépítési lehetőséget a lakótelkek döntő többségében.
- újabb lakásépítés lehetőségét a feltárható, üres tömbbelsőkből, alkalmazkodva a város jellegéhez.

4. Jelöljük ki a szükséges intézmények távlati elhelyezéséhez szolgáló területeket.

A terv rugalmas előírások alkalmazásával, több választási lehetőséget biztosítva tartalmazza a felsoroltakat.

Mégegyszer fontos hangsúlyozni a helyi védelemre javasolt épületek hosszú sorát, kiemelve közülük a Vasút út 1. sz. házat, melynek a „városképi jelentőségű épület”-té nyilvánítását az Országos Műemléki Felügyelőség is javasolta. Befejezésül álljon itt Vidor Ferenc „Urbanisztika” című tanulmányának Fülep Lajostól származó mottója, kifejezve mindannyiunk építő szándéka mellett a felismerést, hogy az új városközpont csak a régi falu szerepével és tiszteletben tartásával valósulhat meg:

„...a városban az új nemzedék a maga dinamikája szerint változtat a környezeten, bontva, toldva, építve, de lényegében folytatva egy régi, olykor sok százados folyamatot, melyben a város, különösen hosszú idő alatt sokat változott, de valahogy mégis azonos maradt önmagával, mint fejlett vagy elöregedett fa a csemetével.”

G. LADÁNYI ANNA

VÁLOGATÁS

Könyvheti újdonságok

Agh István: Egymás mellett
Baranyi Ferenc: Egy önéletrajz hét stációja
Barát József: Exkluzív interjúk
Barta János: Mária Terézia
Bertha Bulcsú: Willendorfi Vénusz
Cseres Tibor: Vízaknai csaták
Csorba Győző: A szavak bolyhái
Dobai Péter: Iv
Esterházy Péter: A kitömött hattyú
Galgóczi Erzsébet: „A törvény szövedéke”
Garai Gábor: Doktor Valaki tévelygése
Glatz Ferenc: Nemzeti kultúra — kulturális nemzet
Görgey Artur: Életem és működésem
Günter Grass: A Patkány
Hernádi Gyula: Jancsó Miklós
Jékely Zoltán: Összegyűjtött versei
Juhász Ferenc: Fekete Saskirály
Kosztolányi Dezsőné: Karinthy Ferenc
Körkép '88.
Ladányi Mihály: Bejegyzések a családi bibliába
László Gyula: Árpád népe
Moldova György: Bűn az élet
Nádas Péter: Játéktér
Nagy Olga: Asszonyok könyve
Pálóczi Horváth Ádám: Felfedezett titkok
Rákos Péter: Ismeri Ön a kakadut?
Rivalda 86—87
Sütő András: Engedjétek hozzám jönni a szavakat
Szentkuthy Miklós: Frivolitások és hitvallások
Szép szerelmes szavak
Szép versek 1987.
Tűztánc — Harminc év után
Újhold Évkönyv 1988/1.

A Városi Könyvtár szolgáltatásai

Atjátszás-átmásolás: a zenei részlegben kiválasztott hangplemez anyagát hozott kazettára átmásoljuk.

Másolási díj: műsorpercenként 1 Ft. A könyvtár állományában meglévő videodokumentumok anyagát is átmásoljuk.

Másolási díj: műsorpercenként 5 Ft. **Bibliográfia:** igény szerint bizonyos témák tanulmányozásához jegyzéket (bibliográfiát) készítünk.

Előjegyzés: olvasóink kérésére előjegyezzük az általuk keresett, de éppen kikölcsönzött könyvet, vagy videokazettát, hogy a könyvtárba való visszaérkezés után megkapják.

Folyóiratok: a könyvtárba járó folyóiratok korábbi évfolyamait is őrizük, ezek kézikönyvként kölcsönözhetők. A tárgyévben megjelenő képes hetilapok és napilapok korábbi számait kölcsönözzük.

Hanglemezkölcsönzés: hanglemezállományunk mintegy felét kölcsönzésre készítjük elő. Az elsősorban komolyzenei, népzenei és irodalmi felvételeket tartalmazó hangplemek kölcsönzését 1988. szeptember 1-től kezdjük meg.

Helybenolvasás: Az olvasóteremben elhelyezett kézikönyvek tanulmányozása mellett lehetőség nyílik a művészeti, tudományos és más folyóiratok lapozgatására is.

Helyismereti gyűjtemény: a település múltját, jelenét feltáró dokumentumok csak helyben használhatók.

Irodalomkutatás: olvasóink kérésére feltárjuk egy-egy téma irodalmát, erről jegyzék formájában tájékoztatjuk a használót.

Katalógusok: a könyvtár állományában való eligazodást katalógusok segítik. A *betűrendes* katalógus tájékoztatást ad a művek szerzői, címei és egyes tárgyszavai betűrendjében. A *szakkatalógus* a könyveket ismeretáganként rendszerezve tárja fel. Az azonos sorozatban megjelenő könyvekről a *sorozati* katalógus ad tájékoztatást. Az irodalomtörténeti tanulmánykötetek és folyóiratok analitikus bibliográfiai kartotékjából épített *különkatalógus* az irodalomelméleti tanulmányok, műelemzések és kritikák körében nyújt részletes felvilágosítást.

Kiállítások: A könyvtár előterében elhelyezett tárlókban hetente új kiállítási anyagot fedezhetnek fel az érdeklődők, melyek a rádió, televízió műsoraihoz, aktuális eseményekhez, évfordulókhoz kapcsolódnak.

Könyvajánlás: a könyvtár állományából való válogatást könyvajánlással is segítjük.

Könyvkölcsönzés: minden beiratkozott olvasó kölcsönözhet a kölcsönzötérben elhelyezett szépirodalmi művek és szakkönyvek közül. Egy alkalommal hat könyv kölcsönöz-

hető négy hetes időtartamra. A kölcsönzési idő meghosszabbítását személyesen és telefonon is lehet kérni.

Könyvtári közösség: intézményünkben jelenleg működő kisközösségek: Nyugdíjas Pedagógusok klubja és a Madártani Egyesület Bőrszöny Helyi Csoportja.

Könyvtárközi kölcsönzés: abban az esetben, ha az olvasó által keresett szakkönyv nincs meg a könyvtárunkban, az olvasó kérésére a művet más könyvtártól kikölcsönözzük. A könyv megérkezéséről értesítést küldünk.

Közhasznú tájékoztatás: a városi könyvtár jelenleg gyűjti azokat a dokumentumokat, amelyek friss, közérdekű információkkal szolgálnak hétköznapi életünkhöz, a munkához, a közügyek intézéséhez, a szabadidő szervezéséhez stb.

Rendezvények: rendezvényeink elsősorban könyvünnepekhez kapcsolódnak. Pl.: ünnepi könyvhéten író-olvasó találkozó, könyvtárstílus, rendhagyó irodalomórák. Terméink között szerepelnek filmankétók, lemezbemutatók, közéleti találkozók.

Számítógép: a gyermekolvasók rendelkezésére áll minden hónap első szombat délutánján egy Commodore 16-os számítógép logikai és játékprogramokkal.

Tájékoztató tevékenységünk fő célja, hogy megismertessük olvasóinkat a keresett dokumentumokkal, információkkal.

Telefon információ: felvilágosítással szolgálunk egy-egy mű szerzőjéről, kiadásáról, megjelenési adatairól. Választ keresünk konkrét ténybeli információkra. (Pl.: statisztikai adatokra, földrajzi helyekre, fogalomra stb.)

Témafigyelés: olvasóink kérésére témafigyelést végzünk, melynek keretében figyelemmel kísérjük a megadott szakterületről megjelent dokumentumokat, és erről rendszeresen tájékoztatást adunk.

Videokölcsönzés: videokazettákat olvasók és intézmények részére kölcsönzünk — díjmentesen. Kölcsönzési idő 2 nap. A videokazettagyűjteményről negyedévente gyarapodási jegyzéket adunk ki.

Videovetítés: rendezvényeinkhez kapcsolódva alkalmasszerűen videofilmeket vetítünk. A vetítések időpontjáról a könyvtár előterében elhelyezett hirdetőtáblán tájékoztatjuk az érdeklődőket.

Xerox másolat: igény szerint másolatokat készítünk a könyvtár dokumentumairól. Másolási díj: A/4 méret 1 oldal 5 Ft
A/3 méret 1 oldal 8 Ft

Zenehallgatás: a zenei részlegben elhelyezett 188 hangplemez helyben meghallgatható. (Kedden és pénteken 13—19 óráig.)

DUNATOURS Dunakeszi Kirendeltség

2122 DUNAKESZI
Barátság úti Szolgáltatóház
Telefon: 41-409 Pf. 37.
Telex: 22-5513

AJÁNLATAINK

Rendszeresen indítunk
autóbuszokat Bécsbe.
Az egynapos bevásárló út
ára: 610, Ft + 20 ATS.

*

Bulgáriai és jugoszláviai
nyaralások nagy választék-
ban állnak rendelkezésre
a tengert szerető
utasoknak.

*

Igény szerint tudunk szál-
lást foglalni Ausztriába.

*

Belföldi üdüléseket tudunk
biztosítani az ország egész
területére.

*

Szeptember 21-én 4 napos
kirándulást szervezünk
Isztambulba repülővel.
Irányár: 9300,- Ft.

*

Iskoláknak tanulmányi
kirándulást szervezünk.

Sorsolási szelvény

A Városi Könyvtár KÖNYVTÁRI NAPOK című könyvheti
tájékoztatójával

belépőjegyet nyerhet a **HUNGARORINGRE,**
a **FORMA 1** harmadik **MAGYAR NAGYDÍJ**

1988. augusztusában megrendezésre kerülő versenyére,
ha ezt a sorsolási szelvényt 1988. június 31-ig a Városi Könyv-
tárban és a József Attila Művelődési Központban működő
1. sz. fiókkönyvtárban elhelyezett gyűjtőládába bedobja.

A nyilvános sorsoláson (melynek időpontját a PEST MEGYEI
HIRLAP Dunakeszi oldalán jelentetjük meg) 2 db belépőjegy
talál majd gazdára a magyarországi FORMA 1-es futamra.

Név: _____

Lakcím: _____

Park Étterem, Söröző

DUNAKESZI LAKÓTELEP
ITT MINDIG TÖRTÉNIK VALAMI.
Hidegtálak kedvezményesen.
Diszkó: péntek, szombat.

Kérésére
a Dunakeszi Városi Könyvtár
RANK XEROX 1025
típusú gyorsmásológójával
másolatot készít

Díjazás: A/4-es méret oldalanként 5,- Ft
A/3-as méret oldalanként 8,- Ft

Könyvheti programok

Május 31.

15 óra: Író-olvasó találkozó. Vendégünk: ÁGAI ÁGNES költő.

Június 4.

10 óra: KÖNYVUDVAR megnyitása a könyvtár parkolójában.
Programok: Könyvvásár — könyvújdonságok
Filléres könyv és folyóiratvásár
Antikvár könyvvásár
Könyvről-könyvért vetélkedő
Aszfaltverseny

14 óra: Dobray György: Szerelem második vérg című filmjének bemutatója.

15.30 óra: Film-ankét. Vendégünk Dobray György rendező, és a film főszereplői.

Június 6.

19 óra: KÖNYVTÁRI BESZÉLGETÉSEK
Vendégünk: Szilvási Lajos író

Június 9.

16 óra: A Nyugdíjas Pedagógusklub vendége:
Boglári Békés István, volt dunakeszi tanító.
Népi írók, ifjú kommunisták és más rebellisek című könyvének bemutatója.

Sport • Sport • Sport

MINIFOCI

A tavalyi ifjúsági főpróba után a felnőttek részére is megrendezzük a minifoci bajnokságot. A játék különlegessége, hogy terebben, kisméretű labdával játszik. A kapuk mérete is eltér a szokásostól. A játékszabály a küzdő feleket látványos, gyors játékra kényszeríti. A mérkőzések élményt nyújtanak a nézőknek is, és természetesen a játékosoknak is.

Az országos torna fődíja:
belgiumi utazás.

A minifocibajnokság időpontjai:
(az előzetesen benevezett csapatok részére)
április 23., 30., május 7., 14., 21.,
június 4., 11., 12.

A mérkőzésekre a Radnóti Miklós Gimnáziumban kerül sor, valamennyi napon 8 órai kezdettel.

KERÉKPÁRVERSENY

Június 4-én nemzetközi kerékpárverseny lesz a lakótelepen. A HOBBY GRAND PRIX egyik állomásaként a háztömbkörüli verseny lebonyolítására kerül sor.

„PERDÜLJ—FORDULJ”

Június 18-án, 10 órai kezdettel a lakótelepen „PERDÜL—FORDULJ” címmel családi vetélkedőt szervezünk.

Dunakeszi sakkélete

Dunakeszin az 1930-as években indult meg a sakkélet. Dunakeszi Magyarság budapesti bajnokságban szerepelt 1939-ig. A felszabadulás után 1949-ben alakult meg a szakosztály, majd 1954-ben megszűnt. 1964 őszén Solymosi László tanár a dunakeszi 3. számú általános iskolában sakkört indított.

Az első siker 1965-ben az úttörő leányoknál született, amikor Pest megyei bajnokságon az úttörő olimpián Gajdóczy Anna második lett. 1969-ben Szabó János tanuló az országos úttörő olimpia döntőjébe került. 1973. március 1-én megalakult a Dunakeszi SE sakk-szakosztálya. Megjelent 1980-ban Solymosi László könyve Sakkozunk, Gyerekek! címmel. Tanár úr 1978-tól a 4. számú iskolában tanított tovább, 1980, 81, 83-ban megyei általános iskolai sakkcsapatbajnokságot nyert csapata. Az újabb siker 1986. Fazekas Benedek kisdobos, 1987. ifj. Solymosi László kisdobos országos úttörő olimpia döntőjébe került.

A Pest megyei csapat az országos döntőn (1987-ben) 2. lett (Izsák Gyula, Dudás János, ifj. Solymosi László összeállításban).

Ügyfélfogadás Dunakeszin

Városi Tanács V. B.

Tanácsköztársaság u. 25.
Telefon: 41-855

Hétfő: 13.00–18.30
Szerda: 8.00–18.30
Péntek: 8.00–12.00

Földhivatal

Telefon: 41-648

Hétfő: 13.00–18.30
Szerda: 8.30–18.30
Péntek: 8.00–12.00

OTP fiók

Barátság u. 29.
Telefon: 41-751

Hétfő: 8.00–18.00
Kedd–csütörtök 7.00–15.15
Péntek: 7.00–12.00

Posta

Verseny u. 4.
Telefon: 41-010

Hétfő: 8.00–18.00
Kedd–csütörtök 8.00–17.00
Péntek: 8.00–16.00
Szombat: 8.00–12.00
(A pénztár minden nap
1 órával korábban zár.)

VÁROSI KÖNYVTÁR

Dunakeszi,
Kossuth u. 4. Pf. 42
Telefon: 41-853

Hétfő: 13–19 óráig
Kedd: 10–19 óráig
Szerda: kölcsönzési szünet
Csütörtök: 10–19 óráig
Péntek: 13–19 óráig
Szombat: 12–17 óráig

Gyermekrészle:

Hétfő: 13–17 óráig
Kedd: 10–17 óráig
Szerda: kölcsönzési szünet
Csütörtök: 10–17 óráig
Péntek: 13–17 óráig
Szombat: 12–17 óráig

Zenei szolgáltatás:

Kedd: 13–19 óráig
Szerda: 13–19 óráig

FIÓKKÖNYVTÁRAK

1. sz. fiókkönyvtár
Állomás sétány 17.

Hétfő: 13–18 óráig
Kedd: 10–18 óráig
Szerda: kölcsönzési szünet
Csütörtök: 10–18 óráig
Péntek: 13–18 óráig
Szombat: 8–12 óráig

2. sz. fiókkönyvtár

Muskátli u. 2.
Telefon: 41-054

Hétfő: 16–19 óráig
Péntek: 16–19 óráig